

Vad händer med Maldiverna?

***Kontinuerlig
nyhetsuppdatering
från april 2012***

April 2012

Deen skickar mig ett mejl:

“Ja, president Nasheed har avgått och vicepresident Dr Mohamed Waheed Hassan Manic har blivit president. Jag har också goda nyheter. Den nye presidenten har nominerat mig som vicepresident. Vi väntar på att parlamentet skall godkänna det och inte har något emot mig som vicepresident i Republiken Maldiverna. Allt är nu normalt.”

Jag läser om nomineringen på en maldivisk nyhetssajt. President Waheed presenterar Deen som “filantrop och ägare av Bandos Island”. Deen intervjuas. Efter att ha fått sin utbildning på statens bekostnad har han nu en möjlighet att betala tillbaka den ynnesten, säger han.

– Då utvecklingen går åt fel håll, med våld och förstörelse och då oskyldiga människor förlorar sina jobb - då vill jag inte vara med, säger han. Jag vill att alla människor ska behandlas lika. Det är därför jag har accepterat den här posten och jag tror att president Waheed och jag

har liknande idéer och att vi skall kunna samarbeta väl för nationens bästa.

Det är inte mindre än 42 läsarkommentarer till nyhetsartikeln. Ett fåtal av insändarna accepterar Deens utnämning, men de flesta uttrycker ilska och besvikelse. "Nishaq" skriver: "Vilken skam!". Och "Sloppy Joe" konstaterar: "Jag har alltid haft den största respekt för den här mannen Waheed Deen. Men nu försvann den genom dörren rakt ner i soptunnan."

Jag har nyss (på Youtube) lyssnat på ett föredrag, som Deen höll vid en konferens för mänskliga rättigheter för något år sen. Han talar utan manus. Om mänskliga rättigheter och demokrati och om den fruktansvärda tortyr, som försiggick på fängelseöarna under diktaturen. Hans tal hälsas med en applådåska.

Jag kan inte förstå det som nu har skett: att Deen alltså skulle ha anslutit sig till kupp-makarna.

Mohamed Nasheed är i USA och berättar i TV-intervjuer om kuppen och risken för att Gayoom-diktaturen skall återuppstå. Han har alltså inte blivit arresterad och när han är hemma i Male skyddas han av sina anhängare.

En sammanslutning i England med namnet "Maldivernas vänner" publicerar på nätet en lista över "godkända" hotellöar och de hotellöar som bör bojkottas, därför att deras ägare har stött revolten mot regimen. Bandos island, Deens ö, står först på bojkottlistan.

Turisterna kan inte ha märkt mycket av oroligheterna - de hämtas ju vid flygplatsen och transporteras direkt till hotellöarna med flyg eller båt. Ändå tycks den politiska oron ha påverkat turistindustrin - tillströmningen av kinesiska turister har till exempel avtagit.

MDP, Demokratiska Partiet, Nasheeds parti, fortsätter demonstrera på Males gator och vägrar delta i den samlingsregering, som Waheed Hassan Manik säger sig vilja skapa. I stället har flera av Nasheeds uttalade fiender fått ministerposter.

Jag mejlar Deen några frågor men får inte något svar. Han är naturligtvis strängt upptagen. Och han har dessutom haft en del problem på Bandos, där flera hundra av de anställda gick i strejk som protest mot bolagets kvinnliga jurist, som de anklagade för att sprida oenighet. och förstöra stämningen. Deen, som befann sig i Singapore,

reste genast hem och konflikten avbröts efter någon dag, sedan advokaten sagt upp sig. Men en strejk på Bandos har slagit alla med häpnad, eftersom det är allmänt känt att Deen som hotellägare alltid var mån om och generös mot sina anställda.

Deen måste ha en uträkning med att åta sig vicepresidentposten, tänker jag. Det måste ingå i hans försvar för demokrati och mänskliga rättigheter. Genom att ställa upp som vicepresident menar han nog att han har större utsikter att påverka utvecklingen än genom att stå utanför. Det var förmodligen med den tanken han också accepterade att bli atoll-minister under Gayooms styre. På ganska kort tid hann han då utarbeta en lag för lokalt självstyre, som fullständigt ändrade förhållandena på öarna. Då Gayoom sen fördröjde lagens stadfästande avgick Deen, men lagen genomdrevs omedelbart av Nasheed efter maktskiftet. Deen räknas som “den lokala demokratins fader”.

Efter några veckor sammanfattar jag mina tankar i ett mejl till Deen:

“Mr Nasheed är en ärlig demokrat och efter sitt tillträde som president gjorde han sitt bästa. Men han var också ganska oerfaren om politikens intriger. Ibland hade han för bråttom och han använde alltför mycket tid för internationella frågor, främst den globala uppvärmningen. Han gjorde sig själv och Maldiverna kända över hela världen. Men det förefaller som om han inte ägnade tillräckligt mycket kraft åt Maldivernas interna problem, t ex ekonomin. Privatiseringen av en del företag var inte populär. Det tycks också som om han blev mer självsvåldig.

Avskedandet av domaren var olyckligt. Att få bukt med korruption är vanligen en mycket svår uppgift, som kan ta många år.

Jag tror inte att demonstrationerna var organiserade, men när de började passade Gayooms parti och andra oppositionspartier, däribland islamisterna, snabbt på att stödja dem. Eftersom polisen och, i mindre grad, även militären dominerades av diktaturens arvingar kunde Nasheed inte lita på dem. Då en stor del av säkerhetspolisen gjorde gemensam sak med demonstranterna blev Nasheeds läge ohållbart och han avgick, som

han sa, för att undvika ett blodbad.

I den situationen var det konstitutionellt riktigt av vicepresidenten att ta över. Jag hoppas och tror att Mr Waheed är en ärlig demokrat men det tycks att han inte var införstådd med en del av Nasheeds handlingar.

Det är, gissar jag, inte någon stor risk för en ny diktatur.

Jag förstår ditt beslut att acceptera utnämningen till vicepresident och jag tror att du i den positionen kan bli i stånd att påverka politiken i demokratisk riktning med samarbete och förståelse som mål.

Det är dock en del saker som gör mig pessimistisk, särskilt de fanatiska islamisternas ökade makt (vandaliseringen i Nationalmuseet var fruktansvärd) Den liberala och människovänliga maldiviska formen av islam får inte hotas, särskilt inte när det gäller kvinnornas ställning. En sådan utveckling kan också hota turisindustrin (det kortlivade förbudet mot spanläggningar på turistöarna var något i den riktningen).

Så länge religionsfrihet inte finns är det ingen fullständig demokrati i Maldiverna, men jag förstår dig då du sade mig att det är omöjligt att

bortse från den islamiska kulturen.

Jag önskar dig lycka till i ditt nya arbete.

Tord

Vicepresident Waheed Deen. Nedan: Deen på Hittadu 1972 (han bodde i ett hus fullt av kvinnor).

Maj 2012

Sent: Thursday, April 26, 2012 7:51 PM

To: Tord Wallström

Subject: VP

Dear Tord,

I would like to inform you that effective yesterday (25th April 2012), officially Mr. Deen became the Vice President of Republic of Maldives.

Regards

Latheef

Deens nominering som vicepresident hade väckt blandade känslor. Somliga betraktade honom som en förrädare, men någon menade att paret Waheed-Deen var det bästa för landet. I ett par presskonferenser efter den officiella utnämningen vände sig Deen bl a mot den “utländska inblandningen” i Maldivernas affärer och talade för dialog och samförstånd. Han garanterade också att den nya regeringen inte hade någon önskan eller avsikt att gripa den avsatte presidenten Nasheed och att detta aldrig skulle ske – något som gick tvärtemot den nye inrikesministern, som vid upprepade tillfällen yrkat på

att Nasheed skulle fängslas.

Deen betonade vidare att islams grundmurade ställning i samhället inte får rubbas och lade fram en plan för en omstörtande folkomflyttning: Maldivernas hela befolkning bör, menade han, samlas på 25 öar. Det är enda möjligheten att ge alla tillgång till sådant som sjukvård, skolundervisning och annan välfärd.

Mohamed Nasheed har strax efter sin avgång gett sig ut på resa och vistas först några veckor i USA, där han har stor framgång med en intensiv PR-kampanj. Dokumentärfilmen "Island president", som skildrar hans ihärdiga kamp mot den globala uppvärmningen, får stor och positiv publicitet.

Nasheeds parti, MDP (maldiviska demokratiska partiet), fortsätter demonstrera för ett nyval men råkar in i en besvärlig intern strid och är offer för upprepade trakasserier av polisen.

Jag följer utvecklingen på de två maldiviska nyhetssajterna, Haveeru Online och Minivan News, som båda är välskötta. Den senare är friare och har mängder av ofta frispråkiga kommentarer från läsarna. Av dessa kan man tyda att sympa-

tierna för Nasheed (kallad “Anni”) successivt tycks avta – han utsätts för falska misstänkliggöranden bakom vilka man kan ana förre diktatorn Gayooms hantlangare..

I Minivan News hittar jag också en del groteska rapporter, som påverkar min syn på Maldiverna negativt. Texten från oktober 2010 om hur en 30-årig kvinna offentligen utsattes för 100 piskrapp utanför domstolsbyggnaden och dessutom dömdes till ett års fängelse. Hennes brott: otukt. Hon hade identifierats som mor till en död baby, som hittats i en plåtburk i en buske. Rättsmedicinare hade fastställt att fostret var fem månader och dött vid födseln.

På plåtburken hittades fingeravtryck av en 18-årig flicka, som dömdes till sex månaders fängelse för “medhjälp”. Men fadern kunde aldrig identifieras...

Artikeln åtföljs av en lång rad läsarkommentarer varav de flesta är upprörda. “Barbari”, lyder den kortaste. På Facebook blir det en proteststorm.

I mars 1912 rapporteras polisen undersöka en nyfödd babys plötsliga död på ett sjukhus – detta sedan man upptäckt att modern hade varit gift endast tre månader före födseln.

Den nye ministern för islam kungör att Saudiarabien förbundit sig att bygga 11 nya moskéer i landet. En läsare kommenterar:

“Den saudiska regimen tillåter ingen trosfrihet i sitt eget land men bekostar gärna byggandet av moskéer i andra länder för att tvinga sin intoleranta wahaabi-tro på hitintills moderata muslimer. Vad står i tur för Maldiverna? Jag gissar att inom tio år kommer Maldiverna också att vara ett lika efterblivet land som Saudi Arabien.”

Jag får efter minst 20 år förnyad kontakt med den danske antropologen Nils Finn Munch-Petersen, som var på Maldiverna några år efter mitt första besök och sedan dess ägnat lång tid åt öarna (han är också bl a geolog och botanist och har haft uppdrag världen över.) Nils Finn, som också är bekant med Deen och senast träffade honom i januari 2012, har en imponerande kännedom om öriket och kan genom sina otaliga kontakter i detalj följa utvecklingen där. Han är mycket aktiv som skribent och medverkar bl a i den svenska nättidningen Syd-Asien. Han ger mig viss klarhet i vad som hände:

Det var en organiserad statskupp. Den ut-

löstes inte som jag hade inbillat mig av spontana missnöjesdemonstrationer utan hade noggrant planerats av ex-diktatorn Gayooms anhängare och de militanta islamisterna. Det ryktas att Deen var en av finansiärerna, men detta har jag svårt att tro på. Någon slutlig klarhet kan jag naturligtvis inte nå förrän jag någon gång kan tala med honom förtroligt och ärligt.

Munch-Petersen är mycket kritisk mot Nasheed, särskilt för dennes till synes starka men inte oomtvistade engagemang mot klimatförsämringen, som gjort honom till en internationell kändis men inte tål en närmare granskning. Att havsytan stigit kan inte påvisas på de maldiviska öarna, som är ett dåligt exempel på den globala uppvärmningens effekter. Korallöar är nämligen inte särskilt utsatta eftersom korallerna ständigt anpassar sig och växer. Det är en annan typ av öar, sådana som Bornholm, där Nils Finn är bosatt, som först ligger i riskzonen. Då "Island president" i november 2011 visades i Male möttes filmen av juckel och skratt. De flesta maldivierna skulle föredra en president, som håller sig hemma och ägnar sig åt de lokala problemen.

Medan de flesta sydasiatiska turistländer, t ex

Sri Lanka och Thailand, redovisade en liten ökning av antalet turister under årets första år, visade den maldiviska statistiken för de fler än hundra turistöarna på minus, särskilt när det gäller europeiska besökare. Kuppen och regeringsskiftet hade säkert en betydelse men den västerländska ekonomiska krisen påverkar naturligtvis också den maldiviska lyxturismen. Alarmerande är att de kinesiska turisterna minskat i antal sedan flera charterresor inställts.

Det är en vanlig klyscha att olika turistländer betecknar sig som "kontrasternas land". I regel syftar man då på landskapet, men i Maldiverna går kontrasterna djupare. Mellan de lyxiga turistöarnas västerländska frihet och de övriga maldiviska öarnas traditionsrika och av allt att döma alltmer islamiserade tvång och förtryck är kontrasten total. Det är ett absurt förhållande som förr eller senare - då kokosridån raserats - måste förändras.

För att lugna opinionen tillsatte kupp-presidenten Waheed (hans fullständiga namn är Mohammed Waheed Hassan Manik) en kommission med uppgift att utreda vad som försiggick då Nasheed tvingades bort. Men The

Commonwealth Ministerial Action Group (CMAG) ingrep omedelbart. CMAG är ett högt respekterat organ med uppgift att övervaka att alla nationer i brittiska samväldet (till vilket Maldiverna hör) följer samväldets fundamentala politiska värderingar, och har rätt att kräva ingripande om något land bryter mot demokratiska grundsatser. Ministergruppen opponerade sig mot kommissionens sammansättning: av enbart Gayoom- och islamistvänliga ledamöter. Den krävde representanter också för Nasheed-falangen och tillsättandet av en andra, opartisk ordförande. Som sådan utnämndes en pensionerad jurist från Singapore, men när Nasheed sedan föreslog en lång rad ledamöter avfärdade Waheed den ene efter den andra med olika motiveringar och om kommissionen slutligen kommer fram till någon rapport är det ändå för sent och den blir verkningslös – visar rapporten fram bevis på att det var fråga om en planlagd statskupp riskerar kuppmakarna långa fängelsestraff men vid det laget har säkerligen rävspelet medfört att rättvisan satts ur spel. Den gamle diktatorn Gayoom och hans bulvaner, de förfärliga islamist-extremisterna, har vunnit både första och andra ronden och framtiden är dyster.

Utom det att jag vägrar tappa förtroendet för Deen, min vän från träskutan Blue Sea under den långa färden till Addu atoll för nu snart 40 år sen.

På Wikipedia presenteras nu Deen som Maldivernas nye vicepresident med det fullständiga namnet Al Amir Mohamed Waheed Deen. Han är son till prins Abdullah Immaduddeen och Koli Dhon Didi. Och han är medlem av den maldiviska kungliga familjen eftersom hans farfar var sultanen Haji Immaduddeen IV. Jösses, det har han aldrig nämnt för mig!

Dear Tord,

Mr. Deen told me to tell you that any convenient time for you is fine with him and always he will welcome to you. Please let me know once you ready to come back again to Maldives then I will arrange everything. Regards

Latheef

Aminath Shara, den 30-åriga kvinnan, som i oktober 2011 dömdes för “otrohet” till 100 piskrapp och dessutom till ett års fängelse.

Abdul Muhuth, 21 år, som den 19 februari 2012 knivskars till döds i ett gängbråk utanför finansministeriet i Male. I början av juni 2012 hittades 16-årige Daudh Mohammed död i en park.

Juni 2012

Jag har inte hört något mer från Deen och han har knappast förekommit i nyhetsrapporterna sedan han höll ett par presskonferenser efter sitt tillträde som vicepresident. Men vid en “korantävling” i Males islamska center betonade han nödvändigheten att ge barn “en proper islamisk uppfostran” och sade att vidmakthållandet av islam är nödvändigt för att “säkra nationen”.

Jag har aldrig tvivlat på moskébyggaren Deens uppriktiga religiositet, men förvånas ändå litet över hans kommentarer eftersom jag haft uppfattningen att han betraktade sammanblandningen stat/religion som inte särskilt önskvärd men ett nödvändigt ont i Maldiverna.

Hans kommentar kom samtidigt som shejk Shaheem, minister för islamska ärenden, bl a talat om Maldivernas “moderata islam” och varnat för extremister och terrorister.

I Minivan News blev det en mycket livlig och glädjande öppenhjärtig debatt, där flera inlägg anklagade det muslimska prästerskapet för hyckleri och en insändare menade att Maldiverna

inte är en demokrati utan en teokrati. Deen fick också på huden: “Och Deen ska tala om att ge barnen en islamisk uppfostran! Hur många av Deen’s döttrar bär slöja? Och ingen behöver säga att två av hans barn har gjort ‘extremt liberala val’, för alla vet det.” (Det sista syftar förmodligen på att de har gift sig med utlänningar, något som inte är förbjudet men betraktas som suspekt – en presidentkandidat får t ex enligt lag inte vara gift med en utlänning.)

Pressad av CMAC (brittiska samväldets ministeriella aktionsgrupp) har den nationella undersökningskommissionen utökats med en pensionerad domare från Singapore och en representant för det demokratiska partiet har slutligen godkänts. CMAC håller noga kontroll över förloppet, vilket ger ett litet hopp om att sanningen om händelserna i februari slutligen skall komma fram. Waheed/Gayoom/islamisterna kommer givetvis att med alla medel söka förhindra detta, eftersom de om de officiellt avslöjas som kuppmakare riskerar livstids fängelse.

Ett par representanter för Maldivernas

demokratiska parti (Nasheeds parti) har offentliggjort en ganska utförlig rapport om maktskiftet, enligt sin egen uppgift i avsikt att berika debatten och åstadkomma att fler detaljer kommer fram. Deras rapport ställer både säkerhetspolisen, militären och Waheed i ofördelaktig dager. Ett resultat av rapporten blev att den tidigare chefen för polisens underrättelsetjänst greps, misstänkt för att ha läckt hemlig information. Efter starka protester släpptes han på order av kriminaldomstolen.

Ett mycket tungt vägande inlägg kom från Abdul Ghafoor Muhamed, som fram till Nasheeds fall var Maldivernas permanente representant i FN, men då lämnade den posten.

Mohamed Nasheed tog en del konstitutionellt tvivelaktiga beslut och han var oortodox, sade Ghafoor, men hans förtidiga avgång har orsakat Maldiverna mer skada än vad han kunde ha vållat om han fått stanna perioden ut.

Ghafoor reagerar starkt mot att de båda som direkt ställde Nasheed inför ultimatum belönats av den nya regimen genom att utses, den ene till polisminister och den andre till försvarsminister. Han gav flera exempel på vicepresidenten

Waheeds förräderi och tydliga inblandning i kuppen:

– Det var en sorglig och skamfull dag i Maldivernas historia.

Nasheed har i ett internt val utsetts till MDP:s presidentkandidat med befogenhet att själv utforma kampanj och program. Någon koalition med något annat parti blir det inte fråga om.

Men något datum för ett nytt presidentval är inte klart. MDP pressar för att få det så tidigt som möjligt, Waheed vidhåller att det kan ske först 2013.

I slutet av juni reste Nasheed åter till USA för att träffa framstående amerikanska politiker, hålla föredrag och framträda i TV.

Ett bevis på den otäcka politiska stämningen är att Umar Naseer, vice ordförande i Progressiva partiet (Gayooms parti) utlovat att statsåklagaren kommer att se till att Nasheed fängslas före presidentvalet. Något som naturligtvis skulle vålla värre oroligheter i landet

Maldivernas ekonomi är i gungning. Somliga analytiker menar att landet närmar sig konkurs. Den nya regimen söker hitta utvägar. Eftersom

regeringen har mycket ont om hårdvaluta har man t ex tänkt köpa ett antal öar för att driva statliga hotell. Men från Schweiz rapporteras att maldiviska medborgare där har 27 miljoner dollars på bankkonton...

Sjukvårdskostnaderna för den förre diktatorn Gayoom, 75 år gammal, och hans familj har väckt bestörtning – de uppgår för 2010-2012 till omkring 3 miljoner rufiaa, 1,4 miljoner svenska kronor, och betalas enligt bestämmelserna av staten.

Juli 2012

Deen förekommer inte ofta i nyhets-telegrammen, som domineras av de båda presidenterna, Waheed, den nuvarande, och Nasheed, den förre. Men av en intervju med dr Ibrahim Didi kan jag dra en del slutsatser. Didi var tidigare ordförande i Maldivernas Demokratiska Parti (Nasheeds parti) men petades efter en intern schism tidigare i år. Han tjänstgjorde som fiskeriminister i Nasheeds regering, men avböjde ett erbjudande att ingå i Waheeds regering. Han har träffat Deen på Bandos och bl a diskuterat problemet med droger, där Deen lagt fram en "imponerande" plan för att återföra drogberoende till samhället och erkänt att man kan se resultatet av att Nasheed-administrationen inte fullföljde det "andra chans"-program som beslutats.

– Vicepresident Deen har formulerat ett fullständigt rehabiliteringsprogram för missbrukarna, sade Didi, innebärande att ge dem ökat stöd och yrkesundervisning så att de kan försörja sig. Han har också planer på att starta en fabrik i Himmafushi för att ge arbete åt dem som blivit

kvitt sitt drogberoende. Deen arbetar också vidare med den lokala demokratin.

Den tidigare diktatorn Gayoom förklarade efter Deens utnämning till vicepresident att detta "var ett monumentalt beslut i Maldivernas historia".

Jag försöker bli på det klara med Deens tänkande och handlande alltsedan vi tillsammans reste till Addu atoll och han startade en skola där. Efter några år insåg han, berättade han för mig på Bandos, att utan pengar var det inte möjligt att åstadkomma någon förändring. Så han satte i gång att tjäna pengar och lyckades till fullo – han räknas nu som en av de rikaste i landet. Men för att komma någon vart behövde han också ett inflytande i politiken – trots att han betraktade Gayoom som en diktator ställde han upp som atollminister. Då han upptäckte hur illa det var ställt ute i atollerna, där folk förtrycktes av enväldiga klanhövdingar, utarbetade han en utförlig plan för lokal demokrati, som senare genomfördes av Nasheed-regimen, om än inte fullständigt. Han var också en tid ungdomsminister och han var tidigt på det klara att drogmissbruket var ett svårt hot och tog itu med

att få bukt med det. Men Deen är ingen politiker, representerar inget parti – det politiska kabblet måste ha frustrerat honom en del, många av hans genomarbetade idéer sinkades eller lades på is. Det gällde t ex hans planer på att hjälpa drogmissbrukare att återanslutas till samhället. Då den nya regimen erbjöd honom vicepresidentposten kunde han inte avböja, eftersom han i den positionen trodde sig få större möjligheter att förverkliga sina tankar.

Då den amerikanska självständighetsdagen den 4 juli firades på ett hotell i Male representerades regeringen av vicepresidenten Mohamed Waheed Deen, som i ett tal tackade för USA:s hjälp särskilt när det gäller militär träning, återuppbyggnad efter tsunamin och andra rekonstruktionsprogram.

– USA är ett land för folk att drömma och uppfylla sina drömmar, den amerikanska drömmen, sa Deen i ett hyllningstal. Många människor i världen från alla olika länder har anammat den drömmen eftersom USA har bibehållit sin demokrati och jämställdhet för alla nationaliteter, religioner och raser.

Den amerikanska ambassadören Patricia

Butenis (som också är ambassadör i Sri Lanka) utlovade vid tillfället ett generöst amerikanskt stöd för reparationen av de förislamiska konstverk som förstördes av en mobb i samband med kuppen den 7 februari. Hon uppmanade Maldiverna att fortsätta utveckla demokratin. Men hon sade sig också vara alarmerad av rapporter om våld under demonstrationer, övergrepp mot journalister och anklagelser om polisbrutalitet.

Vicepresident Deen skär upp tårtan till ambassadörens applåd.

Majlisen tillsatte en sjuannakommitté för att

utreda om Mohamed Nasheed begått brott mot statsförfattningen under sin presidenttid. Nasheed, som återkom från USA, där han bl a hade mottagit ett demokratipris och intervjuats av CNN, förklarade sig villig att berätta allt om sina tre år som president, då han inte gjort något olagligt, men menade att också diktatorn Gayoom borde förhöras om sina 30 år vid styret, till exempel om det våld, den tortyr och de mord som förekommit i fängelserna under den tiden och hur han plundrat statskassan på väldiga belopp.

Om Nasheed skulle förhindras att ställa upp som kandidat i ett kommande presidentval beslutade MDP att bojkotta valet.

Helios Life Association, som är en fristående ideell biståndsorganisation, baserad i Schweiz med målet att förbättra människors livskvalitet på alla områden, lade fram en utförlig rapport till FN:s kommitté för mänskliga rättigheter. Där konstateras en "alarmerande ökning" av brott mot de mänskliga rättigheterna i Maldiverna, som undermineras av "radikal islam".

Statskuppen den 7 februari genomfördes av delar av armén och polisen, lojala till den förre diktatorn Gayoom. Element av polisen och armén

hotade Maldivernas första demokratiskt valda president, Mohamed Nasheed, hans familj och medarbetare i Maldivernas Demokratiska Parti, heter det i rapporten som också starkt kritiserar rättsväsendet. "Det har återigen blivit rutin för presidenten och medlemmar i regeringen att jämställa opposition med terrorism, vilket visas av åtskilliga offentliga tal av presidenten." Särskilt utsatta är kvinnor, som utsatts för sexuella övergrepp och degraderande straff. Antalet anmälningar om religiösa hatbrott har ökat sedan kuppen, inklusive antisemitism.

Beträffande yttrandefriheten bröts en utveckling genom kuppen, skriver Helios, och det har varit en allvarlig försämring under månaderna sedan dess. Journalister som kritiserat den nya regimen har utsatts för angrepp och arresterats. President Waheed har kallat oppositionen för "förrädare". Webb sajter som ansetts kritiska mot islam har blockerats.

Flera representanter för Gayoom och kuppregeringen gick till hotfulla angrepp mot både Helios, FN:s kommission för mänskliga rättigheter, brittiska samväldet och andra internationella organ, som kritiserat det tilltagande polisvåldet.

Omslaget till Helios-rapporten pryds av den här bilden, som visar hur en äldre man pucklas på med batonger av poliser i blåvita kamoflage-mönstrade uniformer. Presidentens mediasek-reterare Masood Iman betecknade bilden som falsk, vilket den naurligtvis inte är – det finns mängder av liknande bilder av polisbrutalitet mot demonstranter.

Slutrapporten från CNI, den nationella undersökningskommissionen om regeringsskiftet, har skjutits upp till slutet av augusti, sedan hundratals människor har trätt fram med nya

informationer om händelseförloppet. Förre diktatorn Gayoom har deklarerat att om kommissionens rapport visar på en statskupp kommer han inte att acceptera den.

Den alarmerande ökningen av våldsbrott gav upphov till en diskussion om dödsstraff. Det stadgas i shariah, den islamska lag, som enligt konstitutionen kan tillämpas parallellt med den statliga lagen för sådana brott som mord, sodomi, otukt och avfall från iskam. Men den sista avrättningen efter en dödsdom skedde 1953, en man som anklagades för att ha försökt mörda president Mohamed Ameen med hjälp av svartkonst. Sedan dess har sittande presidenter utnyttjat sin benådningsrätt och dödsdomarna förvandlats till livstids fängelse. Mellan 2001 och 2010 dömdes 14 personer till dödsstraff, som i samtliga fall förvandlades till fängelse.

Canadas utrikesminister John Baird uttalade sin ”djupa oro” för de politiska spänningarna i Maldiverna, särskilt när det gällde regeringens ”politiskt motiverande hot om att arrestera oppositionella”.

Deen i talarstolen

Vid det officiella firandet av den maldiviska radions (Voice of Maldives) 60-årsjubileum betonade Deen ännu en gång att Maldiverna är en islamsk nation och att detta måste iakttas då man rapporterar om utveckling och framsteg, Den kommentaren föranleddes av allt att döma av ett uttalande från New York-baserade Committee to Protect Journalists med farhågor för att pressfriheten hade försämrats under president Waheed Hassans regim. "Rapporter om polisbrutalitet mot journalister, politiskt kaos och

illasinnade attacker mot artiklar om religiös tolerans är farliga tecken på att Maldiverna går bakåt när det gäller pressfrihet."

Förenta Nationernas kommitté för mänskliga rättigheter (UNHRC) slog larm om det tilltagande polisvåldet i Maldiverna och krävde inrättandet av en statlig utredning både om den tortyr och andra övergrepp, som förekom under de tidigare diktaturerna, och det övervåld av polis och militär som blivit vanligt efter regerings-skiftet. Särskilt allvarligt var att rapporten resulterade i hot mot UNHCR:s uppgiftslämnare, både enskilda och ickestatliga organisationer: "Kommittén har mottagit extremt alarmerande rapporter om att fristående civila grupper i Maldiverna, som gett information till detta sammanträde, har utsatts för hot. Dessa innefattar den värsta formen av hot – hot till livet."

Oroligheterna fortsatte i Male. MDP demonstrerade varje dag och lovade fortsätta med det tills datum för ett snart presidentval blivit utlyst. Det blev ofta svåra konfrontationer med polisen, som använde batonger och pepparsprej. En kväll blev Mohamed Nasheed sprutad rakt i

ansiktet med pepparsprej. Många demonstranter och även journalister arresterades.

I en motdemonstration, arrangerad av PPM, den förre diktatorn Gayooms parti, krävdes att regeringen skulle sätta stopp för "Nasheed och hans 200 hundar" och att Nasheed skulle spärras in i ensam cell. I den demonstrationen, som samlat färre deltagare än arrangörerna räknat med, deltog också representanter för kupp-regeringen.

På ön Kaashidhoo i Kaafu atoll knivhöggs vice poliskorpralen Adam Haleem till döds av en tidigare dömd man. Fast polisutredningen visade att ingen annan varit inblandad underlät inte regeringstalesmän – inklusive vicepresident Deen – att lägga skulden på Nasheems demokratiska parti, som klart tagit avstånd från det tydliga vansinnesdådet.

I ett pressuttalande dagen efter polismordet i Kaafi atoll förklarade vicepresidentent Deen att situationen i landet nu hade överskridit en tolerabel nivå:

– Maldiverna är inte längre en demokrati.

Beträffande polisens attacker mot MDP:s så kallade "direkt aktion"-protester menade Deen att

partiet "förhindrar den demokratiska processen".

– Jag menar att de som uppviglar människor att gå till attack mot polisen nu försöker förhindra och förstöra den demokratiska processen i det här landet. Därför tror jag inte på sådana aktiviteter, som MDP nu genomför. Jag uppmanar alla polismän att inte ge upp. Det finns några felaktiga föreställningar om den maldiviska polisen och militären i det internationella samfundet. Men vi kommer att stå emot också det och vidta nödvändiga åtgärder: Detta land tillhör det maldiviska folket. Regeringen kommer inte att tillåta någon internationell grupp att få något otillbörligt inflytande på vårt land.

I mitten av juli 2012 offentliggjordes med titeln "Arrested dmocracy" en rapport om händelserna den 7 februari, då Nasheed avgick och en ny regim tog makten. Det mycket utförliga dokumentet har på Maldivernas demokratiska partis uppdrag sammanställts av en grupp danska experter, knutna till Köpenhamns universitets juridiska fakultet: biträdande professorn Anders Henriksen, juristen Rasmus Kieffer-Kristensen och den politiske experten Jonas Parello-Plesner. Det grundas på ett intensivt faktasamlande,

däribland ett stort antal intervjuer på plats i Maldiverna. Detta är ett utdrag ur rapporten:

"Vi drar slutsatsen att president Nasheed avgick under tvång, och att hans avgång inte kan anses frivillig eller på annat sätt 'i enlighet med lagstiftningen'.

Den revolt maldiviska polisen genomförde och den ovilja eller oförmåga att återupprätta lag och ordning den maldiviska militären visade lämnade presidenten inget annat val än att acceptera det krav på hans avgång som lades fram för honom. I den utsträckning som en 'Coup d'etat' kan definieras som 'att illegitimt störta en regering', måste vi därför också betrakta händelsen som en statskupp.

Vi drar slutsatsen att den framtvingade avgången av president Nasheed och vägran av den nya maldiviska regeringen att hålla nya val kränker rätten för det maldiviska folket till demokratisk styrning, uttryckt i artikel 25 i FN: s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter och rätten till självbestämmande.

Vi kan inte sluta med absolut säkerhet att president Nasheeds påtvingade avgång var en i förväg planerad statskupp, men vi finner ändå de faktiska omständigheterna kring avgången

mycket skadliga för trovärdigheten hos den nya regeringen.

Mot bakgrunden av befintliga indicier bör det inte vara för oppositionen att bevisa att den nya regeringen under ledning av Dr Waheed orkestrerat president Nasheeds avgång, utan snarare för Dr Waheed och hans nya regering att bevisa att de inte gjorde det.

Vi drar slutsatsen att maldiviska säkerhetsstyrkor har begått ett antal kränkningar av de mänskliga rättigheterna under de månader som gått sedan maktskiftet. Först och främst drar vi slutsatsen att de maldiviska säkerhetsstyrkorna har brutit mot rätten till fri yttrandefrihet, förenings- och mötesfrihet genom att tillgripa överdriven användning av våld, diskriminering av demonstranter, begränsande av demonstrationer utan legitimt skäl och för att inte skilja mellan de protesterande som orsakar besvär och de som är fredliga.

Vi finner att de maldiviska säkerhetsstyrkorna har brutit mot rätten till personlig trygghet genom att tillgripa överdrivet och urskillningslös användning av batonger, pepparspray och tårgas i strid med internationella normer, genom att underlåta att skydda fredliga demonstranter från

oseriösa element, och genom att ibland miss-handla personer, inklusive ett antal kvinnliga demonstranter, i statlig förvar.

Ansvaret för den förvärrade människorätts-situationen bland säkerhetsstyrkorna måste ligga hos ledningen, som uppenbarligen misslyckats med att fullgöra sina uppgifter i enlighet med mänskliga rättigheter.

Övergripande ansvar för de många brotten mot mänskliga rättigheter på Maldiverna under loppet av de senaste sex månaderna måste dock vila på den nya maldiviska regeringen som ytterst ansvarar för de gärningar som begås av dess säkerhetsorgan. Regeringen tycks inte ha vidtagit några konkreta åtgärder för att stoppa våldet mot de oppositionella demonstranter eller har distanserat sig från det."

*Från MDP:s "Direct action"-demonstrationer
(Nasheed i mitten på båda bilderna).*

Den 83-årige lokalhistorikern Ahmed Shafeeg dömdes av en civildomstol att betala förre diktatorn Gayoom 325 dollar i kompensation för ärekränkning. Anklagelsen gäller en bok Shafeeg skrev år 2011, där han bl a hävdade att 111 medborgare torterats till döds under Gayooms diktatur. Mohamed Nasheed, som själv satt flera år i fängelse och utsattes för tortyr, har bekräftat de uppgifterna. Han har också beklagat att han, sedan han valdes till president, valde att söka en försoningens väg i stället för att, som många då krävde, ställa Gayoom och hans hantlangare inför rätta. Shafeeg är själv både fysiskt och psykiskt handikappad av tortyr i maldiviska fängelser.

Trakasserierna mot oppositionen fortsatte. Nasheed kallades till polisförhör om ett telefonsamtal som polisen avlyssnat. I det privata samtalet antydde Nasheed att man kanske måste hitta någon grupp som med kraft kunde skydda de fredliga demonstranterna mot polisövervåldet

Ekonomin fortsätter mot ett sammanbrott. Finansministern har utan märkbart resultat beordrat alla regeringsorgan att dra ner sin budget med 15 procent. Statskassan är så gott som tom.

På juli månads sista dag upplöste talmannen Abdu Shahid parlamentet på obestämd tid. Så gott som alla sessioner hade måst avbrytas efter våldsamma gräl och oroligheter och efter kuppen i februari har parlamentet varit i stort sett lamslaget.

Augusti 2012

President Waheed Hassan Manik

Maldivernas majlis (parlamentet) hade alltså upphört att alls fungera, sedan talmannen Abdulla Shahid suspenderat det på obegränsad tid. President Waheed kritiserade hårt parlamentsledamöterna och fördömde de inställda parlamentssessionerna: "Jag är djupt besviken och fördömer att parlamentet är ur funktion när en ny politik måste utarbetas och mycket arbete måste göras av parlamentet för att vidmakthålla den politiken, skydda och stärka statliga institutioner."

WFTU, den fackliga världsfederationen, reage-

rade i ett skarpt formulerat brev till president Waheed mot den kränkning av fackliga rättigheter, som anställda vid det regeringsägda hamnbolaget ursatts för. 49 fackligt anslutna hamnarbetare hade avskedats, andra hade flyttats till andra hamnar på olika öar och den facklige ordföranden Ibrahim Khaleel hade utsatts för hot och trakasserier. De drabbade var anhängare av demokratiska partiet.

Mohamed Nasheed begav sig på utsatt tid till polishögkvarteret för att bli förhörd om den uppmaning till motstånd som han påstås ha uttalat i ett avlyssnat telefonsamtal. Han hade svårigheter att ta sig dit eftersom kravallutrustad polis spärrat av nästan alla gator till högkvarteret och han vägrade sedan att gå in om inte journalisterna fick komma med. Han satte sig helt sonika att vänta på Republiktorget utanför tillsammans med en stor mängd anhängare. När förhöret så småningom skulle påbörjas vägrade han att svara på några frågor innan han först fått veta vad han egentligen var anklagad för. Polisen blev då svarslös och farsen slutade med att Nasheed lämnade en snabb skriftlig förklaring.

*Nasheed och hans anhängare i väntan utanför polis-
högkvarteret. Här nedan länkar till filmat polis-
våld. De visar hur en demonstrant, Ibrahim
Rasheed, parlamentsledamot, faktiskt blir biten
av en polis (se nedan), hur en demonstrant, som
för övrigt också är parlamentsledamot för MDP
misshandlas i en port och sedan blir liggande
medvetsslös på gatan och den hur en man
pressas till marken av poliser,*

[feature=player_embedded](#)

<http://www.youtube.com/watch?v=YzYactGsPVo&>

<http://www.youtube.com/watch?>

v=fZ0ydcERP0U&feature=player_embedded

**Att Maldiverna befinner sig i en mycket kritisk
finansiell situation betonades av finansminister**

Abdulla Jihad: "Vi måste hitta flera vägar att öka statens inkomster både detta år och följande år". Stora budgetnerdragningar och skattehöjningar är ofrånkomliga.

Ibrahim Rasheed, en parlamentsledamot för Demokratiska partiet, som blivit biten av en polis vid en demonstration greps sent en natt på ett kafé och anklagades för trots mot polisen. Samtidigt greps ytterligare två av MDP:s parlamentsledamöter. Alla tre hade tidigare utsatts för svår misshandel av polisen. Polisbettet förnekades, trots att det fanns på video.

Maldivernas demokratiska parti hade tidigare sagt sig ämna fortsätta sina "Direct action"-demonstrationer varje dag tills dess president Mohamed Waheed Hassan Manik avgått eller gått med på ett tidigt nyval. Strax före bönemånaden Ramadans slut beslutade dock arbetsutskottet och Mohamed Nasheed att upphöra med demonstrationerna, detta för att möjliggöra det rundabordssamtal mellan alla partier, som Waheed vägrat ordna så länge demonstrationerna pågick. Vicepresidenten Deen hade utsetts till regeringens representant.

Eftersom parterna inte var överens om samtalens innehåll blev de dock inte av. Regeringen menade de skulle syfta till att få parlamentet att återuppta de fortfarande inställda sessionerna, MDP menade att frågan om nyval var huvudämnet.

Deen inviger ett futsalfält.

Min vän Deen, vicepresidenten, hamnade i en besvärlig situation, då han skulle inviga ett futsalfält (futsal = en form av fotboll), som byggts på Hulhumale av den statliga handelsorganisationen. Han möttes av en ursinnig folkmassa, som skrek okvädinsord mot honom. Polisen arresterade åtta demonstranter.

Incidenten måste ha vållat Deen en chock.

I mitten av augusti steg spänningen i väntan på den (åtminstone på papperet) oberoende kommissionens rapport om den 7-8 februari. MDP började organisera ett massrally före rapportens offentliggörande den 31 augusti. Skulle slutsatsen vara att det varit en statskupp ämnade MDP kräva Nasheed-regeringens återinsättande och ett snabbt nyval. Skulle slutsatsen vara "ingen kupp" lovade MDP dock att finna sig i det och avvakta det ordinarie valet 2013. En representant för ett av regeringspartierna menade att kommissionen inte hade någon bestämmanderätt utan att ärendet skulle avgöras av Högsta domstolen.

Den gamle diktatorn Gayoom förklarade att han inte brydde sig det ringaste om undersökningskommissionen, oavsett vad slutrapporten skulle visa.

En viss nervositet spred sig inför undersökningskommissionens slutrapport bland dem som inte hade rent samvete. Det gällde särskilt militären och de som varit inblandade i myteriet. Men den nye försvarsministern Mohamed Nazim lugnade dem: de behövde inte riskera någonting: det var inte tal om att någon inom militären skulle

ställas till svars för något som inträffat vid maktövertagandet.

Försvarsminister Nazim var, enligt MDP, själv en av organisatörerna bakom händelserna den 7 februari, alltså en av de främsta kupp-makarna.

Försvarsminister Mohamed Nazim.

I ett annat uttalande meddelade Nazim att 50 nybyggda bostadslägenheter på den nya ön Hulumale tilldelas lika många armé-officerare.

Maldivernas kommission för mänskliga rättigheter (HRCM) fastslog i en rapport att polisens ingripande mot Demokratiska partiets protestdemonstration den 8 februari var brutalt och sattes in utan varning. Dussintals demon-

stranter skadades. Kommissionen rekommenderade att händelseförloppet skulle utredas och krävde att de ansvariga ställs inför rätta.

Bilder från demonstrationerna den 7-8 februari

I en annan rapport fastslog HRCM att arresterandet av domaren Abdulla Mohamed var ett brott mot konstitutionen och att de ansvariga främst var dåvarande presidenten Nasheed och försvarsministern Tholhath. Domaren hölls på en militärbas i 22 dygn.

President Dr Mohamed Waheed Hassan Manik var i Sri Lanka, där han gjorde uttalanden vid diverse middagsbjudningar. Bl a meddelade han att han nu funderade på att ställa upp i ett kommande presidentval, något han tidigare kategoriskt förnekade.. Han sade sig hoppas att undersökningskommissionen (CNI) skulle vara

enig med den rapport som kommissionen för mänskliga rättigheter (HRCM) lagt fram och regeringen accepterat. Och han bedyrade att Maldiverna inte alls skall dränkas i havet, som Nasheed befarar.

Då det kritiska datot 30 augusti, då undersökningskommisionens rapport skulle lämnas (för att offentliggöras dagen därpå), närmade sig steg spänningen och nervositeten i Male dag för dag.

Mohamed Nasheeds representant I CNI, kommissionen för nationell undersökning, Ahmed Gahaa Saeed förklarade sig missnöjd med utkastet till CNI-rapport. Där fattades, menade han, flera avgörande detaljer. Demokratiska partiet tog fasta på det och protesterade i en resolution. Progressiva partiet krävde att Saeed skulle sparkas från kommissionen eftersom han i förtid avslöjat rapportens innehåll. Två dagar innan rapporten skulle lämnas avgick Saeed från kommissionen med förklaringen att han valt att avgå i protest mot att rapporten uteslutit en mängd vittnesmål, inklusive foton, filmer och ljudinspelningar.

Polisen tränade och rustade sig för att slå ner de demonstrationer man väntade sig då rapporten

offentliggjordes. Den 29 inledde MDP protesterna med en marsch runt staden och det blev en del sammanstötningar med kravallutrustad polis. Demonstrationerna avslutades efter midnatt.

Så kom alltså kommissionens rapport. Den 30 augusti lämnades den till president Waheed, dagen efter var den offentlig. I huvudfrågan konstaterade den att maktskiftet den 7-8 februari inte var någon “statskupp”, att Nasheed avgått av egen fri vilja och att regeringsskiftet skett enligt konstitutionen. Rapporten godtogs av Waheed, liksom av flera länder, däribland samväldet, EU, USA och Indien.

Kommissionen kritiserade dock polisövervåldet i februari och krävde att de skyldiga skulle ställas inför rätta. (Då Waheed meddelade rapporten undvek han att nämna den punkten.)

Polisen hade mobiliserat och spänningen steg. Demokratiska partiet vidhöll att Mohamed Nasheed hade tvingats bort genom hot om våld. MDP hade ett möte, som slutade utan antagandet av någon resolution. Mohamed Nasheed var inte närvarande. Under kvällen den 30 augusti förekom en del skärmytslingar mellan polisen och demonstranter från MDP och omkring 50

personer arresterades. Många poliser bar balaklava-masker och sökte provocera demonstrationerna med sång och tillrop.. Demonstrationerna avblåstes efter midnatt.

MDP:s representant i kommissionen, Ahmed “Gahaa” Saeed, som hade avgått dagarna innan, förklarade vid en presskonferens den 31 augusti närmare hur kommissionen arbetat. Han sade att det var hans personliga åsikt att Mohamed Nasheed avgått under tvång. Han vidhöll att avgörande bevis saknades i rapporten. Däribland avgörande filminspelningar från säkerhetskameror under den tid den 7 februari då Nasheed fanns i militärhögkvarteret. Inte heller hade situationen i presidentens residens undersökts närmare trots att stämningen var så hotfull att Nasheeds hustru Laila flydde med barnen för att söka skydd på annat håll. Kommissionen har inte tillåtits se inspelningarna från bevakningskamerorna i militärhögkvarteret och presidentresidenset under den aktuella tiden. Endast filmer från tre av militärhögkvarterets åtta bevakningskameror hade överlämnats och på de filmerna var de aktuella timmarna bortklippta.

Kommisionens ordförande, den pensionerade

Singapore-domaren G P Selvam, var i Singapore mellan den 3 och 28 augusti, då rapporten skulle färdigställas. Selvam, vilkens integritet ifrågasatts, var frånvarande i 31 dagar, då kommissionens verksamhet stod still. Selvam kom vid upprepade tillfällen med privata gåvor åt kommissionsmedlemmarna, allt från lexikon till parfym och slutligen med en Apple iPad till var och en. Alla utom Saeed accepterade gåvorna.

Flera av de vittnen, som hördes av kommissionen, hade av allt att döma förberetts med preparerade standardsvar på de flesta frågorna.

Expresidenten Mohamed Nasheed, Maldivernas förste folkvalde ledare, förklarade så, den 31

augusti, att han accepterade kommissionens rapport, dock med de reservationer Saeed givit uttryck för. Rapporten har, sade han, skapat ett lagligt prejudikat genom att en folkvald regering tillåts bli störtad genom polismyteri och gatuvåld. Detta sätter Maldiverna i en mycket farlig och på många vis komisk situation, sade han.

– Jag betraktar rapporten som ett försök att visa en väg framåt. Kommissionen ansåg att det skulle vara så invecklat att återinsätta min regering av år 2008 att det skulle vara bättre att genomföra ett nytt val. Vi trodde att den nya statsförfattningen var tillräckligt upplyst för att ge oss ett system där regeringar enbart kunde tillsättas genom allmänna val, men det förefaller nu som om det inte var så enkelt. Jag tror att det kommer att ta tid innan vi kan leva i ett mera demokratiskt system.

Nasheed mötte sina supportrar vid ett stort rally på kvällen den 31 augusti. Han upprepade att omkring 300 poliser hade deltagit i den ”kupp” som fällde regeringen. All makt hade nu koncentrerats till de båda ”förrädarna” försvarsministern Mohamed Nazim och polischefen Abdulla Riyaz. Detta är ett militärstyre.

Han lovade arbeta för att snart återställa en rättvis, demokratisk regering och att "förrädarna" skulle avlägsnas och få sina straff:

– Vi vet alla att det finns en stor massa människor som i sann nationell anda vill arbeta för att rädda nationen och återinföra demokratiska principer.

Nasheed den 31 augusti.

President Waheed förklarade att han tänkte ställa upp i valet 2013. Han gav sig sedan av på statsbesök i Kina, som utlovat ett lån på 500 miljoner dollar till Maldiverna. En fjärdedel av Maldivernas GDP.

Jag har inte haft någon ytterligare kontakt med

min vän Deen, men på bilden nedan tar Waheed Hassan Manik ett hjärtligt farväl av honom vid avfärden till Kina.

September 2012

MDP-demonstranter möter kravallpolisen den 1 september

KOMMENTARER

Min vän Nils Finn, som bl a är seniorexpert vid Nordiska institutet för asiatiska studier i Köpenhamn, sammanfattar:

”Maldivernas första demokratiskt valda regering fälldes genom en *coup d’etat*, organiserad av grupper i kontakt med den tidigare diktatorn Maumoon Abdul Gayoom. De främsta aktörerna var de nationella säkerhetsstyrkorna och hyrda gatugäng tillsammans med viktiga investerare inom turistindustrin – uppbackade av ett korrupt

rättssystem.

Det främsta argumentet för en kupp var att den valde presidenten Mohamed Nasheed inte var en sann muslim och därför utgjorde ett hot mot islam. I samband med kuppen förstördes alla buddhistiska och hinduiska skulpturer från Maldivernas tidiga historia av förmodade muslimska fanatiker. Maumoon Abdul Gayooms 30-åriga styre innebar en ständig attack på maldivisk kultur i syfte att utsudda historien och förvandla ett fredligt och tolerant samhälle till en halvdemokrati med kvinnor i svarta arabiska niqabs eller burkhas. Språkliga och fysiska attacker mot kvinnor, som bär traditionella maldiviska kläder tilltar nu.

Det mesta kroppsarbetet på öarna har övertagits av underbetalda arbetare från Bangladesh med minimala lagliga rättigheter. De utgör nästan en tredjedel av befolkningen. Medan Maldiverna år 2011 låg jämsides med Pakistan i Transparency Internationals korruptionsindex tycks öarna nu klättra mot själva toppen av indexet.

Den maldiviska polisen har återigen blivit ett verktyg för våldsamt förtryck. Samtidigt som nya turisthotell fortsätter sin expansion i arkipelagen

har den nya vicepresidenten, ägare av en hotellö, föreslagit att hela den maldiviska öbefolkningen skall koncentreras till bara 25 öar 'för att underlätta landets administration'. Den amerikansk-kinesiska PR-firman Ruder Finn har engagerats för att sprida bilden av "paradisöar" men utesluta allt tal om våld eller islam."

Yameen Rashed, krönikör i den självständiga Minivan News, skriver:

"På kvällen den 29 augusti sågs grupper av den maldiviska polisen fara omkring i Male på lastbilar, sjungande och hånande MDP-aktivister, desamma som de hade utsatt för brutalitet i en TV-sänd våldsteater under händelserna den 7 och 8 februari.

Nästa morgon sågs stora grupper av uniformerad polis i grupper på gatorna i full upploppsmundering och ansiktena täckta av balaklavas, medan landet väntade på meddelandet från kommissionen för nationell undersökning, utnämnd av Waheed-regimen för att "utreda" den kontroversiella maktför-skjutningen.

Inte någon förvånades av tillkännagivandet: Det var ingen kupp. Det var faktiskt inte ens ett

polismyteri. Och om det var det så bröts inga lagar, enligt rapporten.

På kvällen hade Waheed-regimens polismakt – som nu av allt att döma fått rätten att följa sina egna lagar – deklarerat att det nu var ett brott att kalla dem ”förrädare” och varje person som gjorde det skulle arresteras. Tillkännagivandet fullföljde att två medborgare nyligen hade arresterats för brottet att kalla Waheed en ”förrädare”. Journalister bevittnade hur en kvinna togs om hand den 30 augusti för brottet att ha fotograferat polisen.

Under dagens lopp greps mängder av MDP-medlemmar av polisen, som väntade stora protester mot rapporten och fortsatta krav på tidigt val. Då nu det internationella samfundet är angeläget om att glömma Maldiverna kommer det att bli gott om tid och tillfällen för polisen att ingripa mot besvärliga kritiker under resten av Waheeds regering. ----

Rapporten tycks måla en bild av att presidenten var helt säker och inte hotad inom försvarshögkvarteret medan det i verkligheten är odiskutabelt att delar av den redan underlägsna miliären hade anslutit sig till den fientliga polisen och oppositionsgruppernas upplopp

utanför. Videoupptagningar, sända i den nationella televisionen, visade militära officerare som vägrade att åtlyda presidentens order. ---

Det är orealistiskt att tro att vanliga civila, oavsett hur många de är och hur övertygade, kan fälla en regim som försvaras av en modern, tränad, ovänlig – och i detta fall fientlig – polis och militär. Polisen har överlägsen träning, utrustning, strategi, organisation, underrättelseorgan och andra resurser för att möta och besegra alla åtgärder civila demonstranter kan vidta. Samma styrkor som skyddade diktatorn Gayoom mot en överväldigande våg av impopularitet kan nu skydda hans marionett.

Mot den bakgrunden är det klokt att president Nasheed valt att göra en viktig eftergift och accepterat rapporten. Det är helt klart i medborgarnas intresse att samtal mellan alla partier återupptas och att huvudvikten läggs vid att styra nationen och fixa ekonomin.-- -

Maldivernas demokratiska revolution som började i början av 2000-talet har slutat för tidigt och många av de framsteg som gjorts har nu omintetgjorts. Efter tre år har polisen återigen blivit ett organ som skrämmer och hatas. Den tidigare skrämselektiken mot fria media, som var

så vanlig under Gayooms diktatur, är också tillbaka. Waheeds regim har varit helt och hållet fientlig mot de fria medierna. --- Medborgare hotas nu av arrestering enbart för att de kallat Waheed och hans polisstyrkor "förrädare" och de medborgare som kräver ett tidigt nyval betecknas som "terrorister".---

Har det maldiviska folket verkligen en chans att fullfölja denn demokratiska förändringsprocess vi startade för nästan ett årtionde sedan? Eller kommer den som försöker sig på denna herkuliska uppgift att få betala samma pris som Mohamed Nasheed gjorde?"

Amnesty International offentliggjorde den 5 september en rapport med rubriken "Kris för mänskliga rättigheter i Maldiverna". Där redogörs för de övergrepp mot mänskliga rättigheter som förekommit sedan maktskiftet den 7 februari. Sluttsen dras att utan ett slut på detta – och om inte de ansvariga ställs till svars – är alla försök till politisk försoning meningslösa.

Rapporten bygger delvis på faktasamlande och intervjuer under tre veckor i februari och mars, då representanter för Amnesty var i Maldiverna. I rapporten beskrivs i detalj flera fall

av polisbrutalitet, däribland attacker mot flera av demokratiska partiets parlamentsledamöter. ”Det främsta syftet med dessa våldsamma attacker har varit att tysta fredliga regeringskritiker och hejda den allmänna debatten om den nuvarande politiska situationen.”

Amnesty-rapportens slutliga rekommendation riktar sig till det internationella samfundet med en begäran om insatser för utbildning i humanitära rättigheter för Maldivernas domare, åklagare och poliser.

Redan i april avsatte 'USA 500 000 dollar för att assistera maldiviska institutioner i att säkra fria och rättvisa val.

Civilministern Mohamed Jameel Ahmed avvisade Amnesty-rapporten som ”ensidig”.

Av Hulhudhufaaru-magistraten i Raa atoll dömdes en 16-årig flicka till 100 piskrapp och åtta månaders husarest för otukt. En 29-årig man dömdes samtidigt till tio års fängelse för att ha haft sex med flickan.

Enligt domstolen hade mannen kommit från en annan ö i atollen på inbjudan av flickan. Paret hittades på kvällen i ett buskage bakom öns kraftstation.

MDP-medlemmar demonstrerar för fria val.

Demokratiska partiet har låtit göra en juridisk genomgång av undersökningskommissionens rapport. Den har granskats av den tidigare justitieministern i Sri Lanka tillsammans med tre advokater vid Sri Lankas högsta domstol. Deras rapport fastslår att kommissionen i flera fall överträtt sina befogenheter. Bl a var det kommissionens klara mandat var att utreda om den dåvarande presidentens avgång tvingats fram och att regeringskiftet alltså var olagligt. "I stället har kommissionen utan förklaring endast utrett om

presidenten var fysiskt hotad och har inte beaktat hela bilden av den press presidenten utsattes för.”

I den internationella nättidningen Huffington Post skrev Mohamed Nasheed:

”I önationen Fiji i Stilla havet översvämmades huvudstaden år 2006 av trupper, som hotade premiärministern, tvingade fram hans avgång, satte honom i husarrest, genomförde presscensur, och kuppledaren, som var arméchef, förklarade sig som landets nye härskare.

2012, i mitt land, önationen Maldiverna i indiska oceanen, gjorde polis och militär myteri, översvämmade huvudstaden, gav mig presidenten ultimatum att avgå inom en timme eller mötas av blodsutgjutelse, placerade mig under förtäckt husarrest, angrep och vandaliserad den natio-nella radions högkvarter, och kuppledaren, i form av vicepresidenten, framträdde i TV och deklarerade sig som landets nye härskare.

I fallet Fiji fördömde det internationella samfundet genast kuppen, uteslöt Fiji frände civiliserade natioernas klubb och uteslöt landet från Samväldet. I fallet Maldiverna överskyldes kuppen i en rapport från Kommisionen för

nationell undersökning som dominerades av handplockade representanter för den regering, som installerats av kuppen. Rapporten, som bekräftades av samväldet, förklarade att det skett en helt legitim och konstitutionell överföring av makten.

Fijis och Maldivernas motsatta erfarenheter ger användbara tips för kuppmakare överallt. När du planerar din kupp kom ihåg att det första intrycket räknas – så klä dig inte som en tydlig kuppleddare. Den man som tar över från en demokratiskt vald ledare skall inte bära militäruniform, som kommendör Frank Bainimarama gjorde i Fiji, utan i stället bära kostym, som förre vicepresidenten Waheed Hassan gjorde i Maldiverna.

För det andra se till att ge rätt budskap: säg aldrig, som i Fiji, offentligt att du störtar en folkvald regering, meddela i stället, som i Maldiverna att presidentens avgång är en normal och konstitutionell maktöverföring.

Slutligen: ha tålamod. Om du följer punkt 1 och 2 kommer det internationella samfundet förr eller senare att trötta på politisk oro och acceptera den nya, kuppledda ordningen, helt bortsett från

demokratiska regler, mänskliga rättigheter och laglig makt.

CoNI-rapporten, som förklarade att den maldiviska kuppen var laglig, har varit ett svårt slag och en klar otjänst för det maldiviska folket. Många såg februaris olaglig maktförändring med sina egna ögon, på gatorna, i televisionen och genom hundratals videoinslag på YouTube och Facebook.

Å andra sidan borde maldivierna inte ha blivit förvånade över kommitténs slutsatser. Kommitten skapades av Waheed, kuppens främste tillskyndare, som övertygade sina forna allierade och placerade den förre diktaren Gayooms försvarsminister vid rodret. Emellertid tillsattes i elfte timmen, med Samväldets välsignelse en pensionerad domare från Singapore plus en enda kandidat, utvald av mig och detta ansågs åstadkomma en balanserad slutrapport. Sorgligt nog blev det inte så. Min representant i kommittén, Ahmed Saeed, avgick innan rapporten släpptes med motiveringen att avgörande bevis, såsom videoupptagningar av polisens härjningar i Male, inte inkluderades i kommitténs rapport. Han fann vidare att nyckelvittnens utsagor inte inkluderades och att de centrala figurerna i

kuppan inte ens intervjuades, bland dem oppositionens Umar Naseer som offentligt erkände att kuppen hade ett "högkvarter" varifrån händelserna styrdes.

En bedömning av CNI-rapporten av en grupp jurister, ledda av Sri Lanka's tidigare justitiekansler, fastslår att rapporten visar på en "farlig och allvarlig upplösning av folkets rätt till fria val". Enligt CNI-rapporten är det fullt lagligt för en hop mutinerande poliser och soldater att fälla en vald regering. Juristgruppen fastslår också att "det var adekvata bevis för att våld och/eller olagligt tvång påverkade president Nasheeds avgång".

Trots dessa allvarliga felaktigheter har jag i landets intresse accepterat CoNI:s rapport men endast inkluderande Ahmed Saeed's reservationer.

Amnesti och många andra fristående organisationer har kategoriskt fördömt Waheed-regimens upprepade brott mot de mänskliga rättigheterna.

Som en ironisk följd har regimen också förklarat att de ämnar använda 'CNI-rapporten som en förevändning för att åtala mig och förmodligen hindra mig att stå som MDP:s kandidat i nästa presidentval.

Medan den ”arabiska våren” fortsätter sin marsch genom den islamska världen kunde Maldiverna ha varit ett exempel på att det internationella samfundet stödde muslimska demokrater genom att tvinga en kuppregim att utlysa tidiga val och återinföra demokratin. Sorgling nog är kommer fallet Maldiverna förmodligen att användas av kuppleddare som en användbar handledning i hur en kupp skall utföras. Kommendör Bainimarama måste tänka att han genomförde Fijis kupp alltför tidigt – hade han väntat till februari 2012 kunde han ha lärt sig hur man tar makten och undviker omvärldens kritik.”

Nasheed artikel i Huffington Post publicerades också av Minivan News.

Robert Blake, biträdande amerikansk utrikesminister för Syd- och Centralasiatiska ärenden; träffade president Waheed och expresidenten Nasheed. Han betonade vikten av att alla partier arbetade tillsammans för att åstadkomma reformer när det gällde mänskliga rättigheter, stärkas demokratin och förbereda ett val kommande år.

Också Samväldets särskilda sändebud för Maldiverna, Sir Donald McKinnon, besökte Male och lovade att Samväldet var redo att samarbeta med regeringen och Maldivernas folk för att stärka demokratin, laglig rätt och mänskliga rättigheter..

Dans med blandat kön förbjöds i ett cirkulär från ministern för islamska ärenden, shejk Mohamed Shaheem Ali Saeed. Alla regeringsorgan förbjöds att ordna arrangemang med danser för båda könen och alla omyndiga flickor förbjöds att delta i aktiviteter; som lät dem dansa och sjunga.

Shejkens memorandum, som knappast hade någon laglig grund, väckte en storm av protester på Minivan News. En insändare påpekade att Maldiverna var på väg att bli ett paradiset för homosexuella. Det kommer att bli separata kontor för könen och sedan skilda matplatser i restaurangerna. Kvinnor kommer att förbjudas att köra bil eller åka cykel. Snart kommer de inte att få gå utomhus utan en manlig följeslagare.”

Kvinnor i den maldiviska folkdräkten som numera ses alltmer sällan-

Protesterna mot Muhammed-filmen spred sig också till Maldiverna med en demonstration utanför FN-byggnaden. Några av plakaten var "Halshugg dem som förolämpar vår profet", "Maldiverna – den framtida gravplatsen för amerikaner och judar."

Den maldiviske journalisten och bloggaren Ismail "Hilath" Rasheed höll ett tal inför FN:s råd för mänskliga rättigheter. Hilath tvingades fly från Maldiverna sedan ett mordförsök på honom

nästan lyckats. Han överfölls av en grupp, som han sade bestod av radikala islamister, som flera gånger tidigare hotat honom till livet.

”Maldiverna må vara ett litet land, men det ligger i en strategisk skärningspunkt och den Saudi-understödda invasionen av Maldiverna av wahabi-extremism kommer definitivt att ha en inverkan regionalt och globalt,” sa Hilath. Fram till 2003 var Maldiverna ett moderat och liberalt islamskt land. Som ett resultat av att Gayoom påtvingade folket sin egen version av islam fick extremismen ett fotfäste. Waheed kom till makten med stöd av extremisterna och låter den därför härja fritt. Waheeds regering understöder direkt extremisterna genom officiella religiösa kanaler.

Mohamed Nasheed var i London, som vanligt i febril aktivitet med föredrag och intervjuer. Inför Royal Commonwealth Society förklarade han bl a att han accepterade undersökningskommissionens överskylande av kuppen ”eftersom vi vill ha ett bättre liv, vi vill gå framåt, vi vill ha utveckling.”

Nasheed sade sig inte längre förvänta sig att det internationella samfundet skulle erkänna att en statskupp utspelat sig:

”Jag ämnar inte längre förlita mig på det internationella samfundet när det gäller att försvara demokratin, det är helt enkelt inte möjligt för dem att göra det.”

Nasheed förklarade att han väntade sig att bli arresterad inom kort:

”Jag kanske inte kommer att vara synlig under några år men var övertygade om att vi kommer tillbaka och att demokratin åter kommer att regera Maldiverna”.

MDP:s partiordförande ‘Reeko’ Moosa Manik, var missnöjd med Nasheeds försiktiga politik och hotade med att avgå om man inte tog i med hårdare tag för att stoppa Washeed, Gayoom och islamisterna.

Det är dags för var och en att dra åt svångremmen, sade finansminister Abdulla Jihad då han redogjorde för budgetunderskottet. Att alla regeringsorgan lovat sänka utgifterna med 15 procent är inte tillräckligt. Både Kina och Indien har dock lovat bistå med stora lån.

En utländsk läkare, en av många medicinare som arbetar i Maldiverna, slog larm om att läkare och sjukvårdspersonal i landet ständigt utsattes

för hotelser med anklagelser om bedrägeri och dålig vård. Kontraktsbrott var vanliga, menade han och i vissa fall kontrollerades inte ens att de utländska läkare, som anställdes, hade legitimation. Situationen är outhärdlig, sade han.

Då han kom tillbaka hem från London väntades Mohamed Nasheed av en kallelse till domstol sedan den tidigare försvarsministern anmält honom för ärekränkning – Nasheed hade vid en MDP-demonstration (fullt riktigt) kallat honom ”förrädare”. Också den nya polis-kommissionären Abdulla Riyaz hade lämnat in en anmälan om förtal. Kuppregeringen syntes ha satt in en offensiv för att krossa Nasheed på olika sätt. Förutom åtalshoten för ”ärekränkning” hängde över honom ett åtal för brott mot konstitutionen, då han lät arrestera den korrumperade och oduglige domaren Abdulla Mohamed, något som föregick och användes som förklaring till statskuppen. Skulle Nasheed dömas i det senare fallet blir han utestängd från nästas års presidentval, något som kuppregimen givetvis syftar till.

Demokratiska partiet, som fortfarande är Maldivernas till medlemsantalet största parti, anordnade sista fredagen i september en mycket stor men fredlig demonstration mot att Nasheed försetts med reseförbud. Omkring 7000 personer marscherade på gatorna.

Efter kuppen har 29 ledande MDP-.medlemmar, inklusive flera parlamentsledamöter, gripits för olika saker. Däremot har ingen enda av de poliser, som begått våldshandlingar, gripits.

Från flera internationella människorättsorganisationer kom förödande rapporter om utvecklingen i Maldiverna. Partiet har beslutat att nonchalera alla order från domstolar så länge inte rättsväsendet i landet reformerats.

MDP-demonstration i Male.

Commonwealth Ministerial Action Group, den kommitté av samväldesministrar som har till uppgift att överka demokratin i medlemsländerna beslutade trots häftiga protester från kupp-regeringen att behålla Maldiverna kvar på listan över länder under särskilt uppsikt. En av de drivande krafterna för detta beslut var Canadas utrikesminister John Baird, som sa:

”Vi kommer att fortsättas ha fokus på antidemokrastiska aktiviteter i Maldiverna, särskilt vad gäller polisbrutalitet och förföljelse av

oppositionsparlamentariker. Canada är djupt bekymrat över reseförbudet för före presidenten Nasheed. Vi kräver en översyn av rättsväsendet och ett fritt och rättvist val.”

I maldiviska media var rapporteringen om CMAG:s beslut delvis vilseledande och representerar för regimen gav en snedvriden version.

Waheed-regimen hade använt 75000 pund (cirka 800000 svenska kronor) som arvode till den tidigare engelske justitiekanslern baronessan Patricia Scotland för att motverka Samväldets ”partiska” inställning till Maldiverna och har vid upprepade tillfällen, senast i FN:s generalförsamling klagat på Samväldets ”inblandning”. Representanter för kuppregimen pläderar för Maldivernas utträde ur samväldet.

Maldivernas demokratiska parti välkomnade CMAG:s beslut om att noggrant övervaka situationen i Maldiverna, särskilt beträffande mänskliga rättigheter.

Oktober 2012

Mohamed Nasheed hade alltså kallats till domstolen (Hulhumales magistratsdomstol) för att stå till svars för att han i början av året gett militären order att arrestera domaren Abdullah Mohamed och därmed brutit mot statsförfattningen. (På en fråga svarade Nasheed under ett besök i England att arresteringen kanske inte helt var enligt konstitutionen, men att han inte hade något annat val. Domaren, som utsetts av diktatorn Gayoom, hade många anmärkningar mot sig och sades bl a ha kontakter med organiserad brottslighet.)

I och med kallelsen till domstol belades Nasheed också med förbud att lämna Male, något han blankt struntade i. Tillsammans med ett hundratal medlemmar i Demokratiska partiet gav han sig i stället av på en kampanjresa till de södra atollerna med fem båtar. Ingen försökte hindra hans avfärd och fastän domstolen beordrat polisen att gripa honom hände till en början ingenting. Vid avfärden från Male, då upp till 500 partimedlemmar samlats, sågs inga poliser till. MDP-delegationens planer var att under två veckor besöka mer än 30 öar i atollerna Gaafu Alif, Gaafu Dhealu, Fuvahmulah och Addu. Resan kallades "Vaudhuge Dhathuru" - Löftesresan. Det ryktades om att några kustbevakningsfartyg var på väg, men inga

poliser sågs till och Nasheed välkomnades på de öar, där man först lade till.

Då varken Nasheed eller någon av hans advokater infann sig sköt domstolen upp ärendet till ett nytt datum. Nasheed begärde senare anstånd, eftersom han inte kunde infinna sig, något som domstolen avfärdade.

Nasheed och några av hans medarbetare ombord.

Några dagar efter MDP-flottans avfärd inträffade ett brutalt mord på Ungoofaaru i Raa atoll. Dr Afrasheem Ali, parlamentsledamot för Progressiva partiet (Gayooms parti) hittades av sin hustru nedanför trappan till deras bostad, knivhuggen till döds. Mohamed Nasheed uttryckte sitt djupa bekla-

gande och hyllade Afrasheem som en förkämpe för moderat islam av maldiviskt snitt. Polisen grep fyra personer som misstänkta för dådet, däribland en kvinnlig aktivist från Demokratiska partiet. Häktningstiden förlängdes med 15 dagar.

Vicepresident Mohamed Waheed Deen mötte Afrasheems familj dagen efter dådet och betonade Afrasheems ovärderliga tjänster till nationen.

Vicepresident Deen med den mördades 13-årige son Ayyobb.

Så, på morgonen den 12 oktober, greps Mohamed Nasheed för att föras till domstolen i Male. Han befann sig i ett hus på ön Fares-Mathoda i Gaaf Dhaal atoll då en polisstyrka stormade in i full mundering, med hjälmar, visir och t o m gasmasker. Polisaktionen

var rent skrattretande överdriven. Nasheed gjorde naturligtvis inget motstånd, då han fördes bort på en av polisens båtar. Några av hans medhjälpare följde med frivilligt. Nasheed togs till Dhoonidhoo, en fängelseö strax norr om Male, för att föras till domstolen dagen efter.

. *Nasheed grips av polisen.*

På eftermiddagen följande dag inleddes rättegången i Hulumales magistratsdomstol, som var packad av åhörare, de flesta medlemmar i MDP. Där fanns också Nasheeds maka Laila Ali. Sedan åklagarsidan/staten läst upp åtalspunkterna, arresteringen av domaren Abdulla Mohamed i januari, gavs Nasheed ordet.

”Värderade domare”, sade han. ”Åtalet mot mig är endast ett medvetet försök av överåklagaren att hindra

presidentkandidaten för landets största parti att ställa upp i kommande presidentval. Den maldiviska statsförfattningen fastställer klart att all makt skall utgå från folket. Folkmakten kan endast återupprättas genom fria och rättvisa val. Jag ber er allvarligt att beakta dettas innan ni fortsätter med åtalet.”

”Arresterar ni Nasheed arresterar ni oss.”

Ordet gick därefter till försvaret – Nasheeds juridiska team – under ledning av Nasheeds advokat Hissan Hussain. Hon inledde med att ifrågasätta om Hulumale-domstolens inrättande var förenligt med statsförfattningen. Flera andra oegentligheter drogs upp men domstolen avfärdade alla utom en. Staten presenterade därefter mer än 32 bevis, som påstods

visa att domaren Abdulla Mohamed hade arresterats olagligt. Nasheeds advokater begärde 30 dagars ajournering för att kunna studera bevisen och förbereda försvaret. De beviljades 25 dagar och nästa förhandling bestämdes till den 4 november. Nasheed kunde lämna domstolen som en fri man, men det tidigare reseförbudet hävdades inte..

Amnesty International reagerade mot det överdrivna våld som förekom då Nasheed arresterades på Fares-Mathoda i södra Maldiverna. Amnesty citerade ögonvittnen, som beskrivit hur polisen vandaliserat det hus där Nasheed vistades. Flera fredliga åskådare utanför, bland dem den tidigare utrikesministern Ahmed Naseem, sparkades och sprutades med peppar i ansiktet. Polisen avfärdade alla dessa påståenden som lögnaktiga.

På kvällen efter domstolsöverläggningarna talade Nasheed inför en folksamling på omkring 1500 personer i Male. Han sade bl a att många polismän arbetade med nationens intresse i fokus och att de följde de "politiska ledarnas" order med stor motvilja:

"Civilministern kan ha gett polisen order att skjuta mig i huvudet. Eller att ta mig till Male med händerna fängslade bakom ryggen. Civilministern kan också ha bett dem att förstöra Aslams hus och Fares-Mathoda. Vi tvivlar inte på att staten har resurserna till något

sådant. Men de senaste dagarna har gjort det klarare för mig att det finns massor av poliser och soldater som är ense med den nationella andan.”

MDP-kampanjen i de södra atollerna skulle fortsätta nästa morgon, sade Nasheed. ”och mitt eget första löfte är att mitt namn kommer att finnas på en röstsedel vid presidentvalet.”

Det var osäkert hur det egentligen var med Mohamed Nasheeds ”reseförbud” efter rättegångsförhandlingarna – enligt domstolen kvarstod det, enligt utrikesdepartementet var det upphävt. Nasheed flög genast till Addu atoll, för att ansluta sig till partiets ”Löfteskampanj” i de södra atollerna. Enligt en uppgift hade han fått tillstånd till det, men Hulumale-domstolen beslutade för säkerhets skull att dra in hans pass.

Under besöken på öarna hade MDP-representanterna fått flera bevis på att de södra atollerna ansåg sig missgynnade av kuppregimen. Så hade t ex färjeförbindelserna mellan öar och atoller, som Nasheed-regeringen lagt stor vikt vid, så gott som upphört.

MDP-kampanjen, som blev mycket lyckad, skall följas av en rundresa i de norra atollerna senare i höst.

Nasheed beviljades några dagar senare tillstånd att resa till Förenade Arabemiraten för att medverka i juryn för *Zyed Future Energy Prize* (en annan

jurymedlem var Islands president). Han fick tillfälligt tillbaka passet.

Den islamska extremismen påverkar nu det dagliga livet i Maldiverna, detta enligt en lång artikel av Azra Naseem, doktor i internationella relationer, publicerad bl a av Minivan News. Den fanns även under de tre åren av demokratiskt styre, men den ökar ständigt under den pseudodemokratiska regim som tog makten den 7 februari. Trots en turistindustri värd miljarder dollar hade tre årtionden av diktatur lämnat befolkningen under fattigdomsgränsen med tiotusentals ungdomar nästan utan möjligheter att skapa sig en framtid. Detta bidrog till spridningen av extrema ideologier. Detta gjorde också det faktum att den första demokratiska regeringen under Nasheed tvingades till en politisk allians med islamisterna.

Under Nasheeds regim härskade full yttrandefrihet, inte bara för islamisterna utan givetvis också för deras motståndare. Nasheeds strategi och hopp var att samhället skulle stoppa extremismen utan intervention av regeringen. Men detta var ett stort misstag. Civilsamhället var inte tillräckligt starkt att motverka extremismen, detta överläts till enskilda individer eller mindre grupper. Få vågade framföra sina synpunkter öppet och de som gjorde det fick inget stöd av de demokratiska krafterna. Mohamed Naseem, som i maj 2010 förklarade sig inte tro på

islam blev utsatt för så svåra hotelser och anklagelser att han tog sitt liv 25 år gammal.

Då Waheed tagit makten i februari förnekade han att islamistisk extremism överhuvudtaget fanns i landet, men tillsatte samtidigt flera höga poster, inklusive ministerposter, med islamister. Extremismen har djupa rötter i regeringen, parlamentet, rättskipning och säkerhetsstyrkorna. Flera "otrogna" har tvingats i exil efter förföljelse och mordförsök. Brott som begåtts "i islams namn" nonchaleras av polisen.

Den tilltagande islamska extremismen i Maldiverna utgör också ett hot mot omvärlden, menar dr Nasheem. Det internationella samfundet underlät att ingripa till demokratins försvar och gav i stället sitt stöd åt kuppmakarna men måste nu agera för att stoppa det tilltagande islamska hotet.

Risken för en snabb spridning av HIV i Maldiverna är enligt hälsoministern dr Ahmed Jamsheed överhängande. Dessutom rapporterar läkare en stor brist på mediciner.

Den 8 augusti omkom ett brittiskt par i en olycka med en fyrhjuling på turistön Kuredu. Fordonet kördes av en 23-årig svensk, vilkens far är delägare i turistön. Han tappade kontrollen över fyrhjulingen och krockade med ett träd. Han skadades själv inte allvarligt men förlorade medvetandet och då han

vaknade låg passagerarna dödligt skadade på vägen. Han greps av polisen och åtalades.. Brottsbenämningen var "olydnad mot order" eftersom fyrhjulingen inte var avsedd för passagerare. Eftersom detta medfört passagerarnas död skall islamsk sharialag tillämpas. I enlighet med den tillfrågades den omkomnas anhöriga via brittisk polis om vilket av följande alternativ de föredrog: dödsstraff, "blood money" (d v s skadestånd) eller förlåtelse. De anhöriga sade sig inte vilja ha något hårt straff och betraktade dödsstraff som något fruktansvärt: "Han är ju bara en ung grabb". Ännu i slutet av oktober hade dock inte rättegången återupptagits eftersom domstolen påstod sig fortfarande vänta på svar från de anhöriga. Brittisk polis sade sig ha vidarebefordrat svaret för flera månader sedan men den maldiviska polisen underrättade av allt att döma inte domstolen i ärendet. Den svenske ynglingens maldiviske advokat hävdar att hans klient inte kan dömas enligt sharia eftersom han inte är muslim.

Svensken namnges i maldiviska media. Hans far har uttalat att familjen drabbats hårt av den djupt tragiska olyckan och betonat att sonen, då han vaknade upp ur medvetslösheten, kallade på hjälp och själv gjorde allt för att de skadade skulle få vård, trots att han själv hade blödande skador.

Den politiska oron i Maldiverna har enligt ett reportage i brittiska The Guardian gynnat gängvård och kriminell verksamhet. De kriminella gängen frodas inte bara på grund av narkotikahandeln utan också därför att politiska partier anlitar gängmedlemmar för att överfalla motståndare, vandalisera egendom och öka deltagandet i demonstrationer.

Min vän vicepresidenten Waheed Deen tycks mest vara hänvisad till ceremoniella och representativa funktioner. Bilden nedan togs då han deltog i presentationen av "World Disaster Report", som utges av Röda korset och Röda halvmånen.

Polischefen Abdulla Saudi har meddelat att 170 maldiviska poliser fungerar som livvakter för 81 individer. Det gäller främst parlamentsledamöter och representanter för domstolsväsendet. 12 personer bevakas dygnet runt. Häpnadsväckande för ett land med ungefär samma invånarantal som Malmö med några förorter. Motsvarande siffra för Sverige skulle vara 5300 poliser som livvakter åt 2500 personer.

Den interparlamentariska unionen (IPU) beslutade vid ett möte i Quebec att skicka en delegation till Maldiverna för att samla uppgifter om brott mot mänskliga rättigheter och hot mot parlamentsledamöter. Det gällde i första hand 19 parlamentsledamöter från Demokratiska partiet, som utsatts för våld, obefogad arrestering och anklagelser som av allt att döma varit politiskt motiverade.

Theemuge är det presidentpalats som diktatorn Gayoom lät bygga 1992 med överdådig lyx som t ex guldpläterade toalettstolar och ett stort antal pråliga salonger. Då Nasheed tillträdde som president övergav han omedelbart palatset och flyttade in i den gamla presidentbostaden Muliaage, en vacker byggnad mitt emot den historiska fredagsmoskén. Theemuge fick i stället bli kontor för högsta domstolen.

På nästa sida en toalett i Gayooms lyxpalats och en bild av Muliaage, som blev Nasheeds residens.

I mitten av oktober började Rozaina Adam, parlamentsledamot för Dhivehi Rayyithunge-partiet (Republikanska partiet) i Raa atoll på Twitter publicera räkningar, betalda av staten, som visade på en förbluffande extravagans av Gayoom och hans familj.

Det gällde till stor del nöjes- och shoppingresor som Gayoom och hans anhöriga gjort till Dubai och London, där de bott på lyxhotell och ätit kostliga middagar. Gayooms köpgalna hustru Nasreena hade inhandlat sådant som diamanthalsband och dyrbara kläder och allt hade alltså betalats av staten. Till råga på allt hade utgifterna bokförts på ett konto som i budgeten var avsett för bistånd till sjuka och behövande maldivier, t ex för medicin och vård.

Alla dessa dokument hade lämnats kvar i palatset, då Gayoom tvingades ge sig av, och det var bara för Rozaina att gå igenom dem. Där fanns sådant som en räkning från det maldiviska regeringskontoret i England för 18 lådor av presidentfamiljens personliga saker som sänts till Theemuge med flygfrakt – summan bara för detta var 1023 pund (ca 10000 kronor). Under en utflykt till Singapore åt familjen på restaurang för omkring 4000 dollar. Under år 2007 gick 49 procent av presidentpalatsets välgörenhetsbudget, 3.750.000 dollar, inte till de fattiga och sjuka utan alltså till familjen Gayoom. År 2008 var siffrorna 52 procent, lika med 3.500.000 dollar.

I en ruskig ceremoni i Male, vilken förmodligen inte bevittnades av några turister, slaktades 175 getter, vilket var fler än någonsin tidigare. För bara några år sedan var denna sedvänja mycket ovanlig i Maldiverna, och ordet "uluhiya" (slakt) är nytt i dhivehi-språket. Mass-slakten hade organiserats av The Islamic Foundation of the Maldives och inräknat de slakter som ordnats av andra islamska organisationer miste allra minst 200 getter livet. "Nästa år skall vi också slakta en kamel", förklarade en av arrangörerna.

Getterna hade importerats från Indien och kostade i Male omkring 250 dollar styck. För styckningen av köttet anlätades arbetare från Bangladesh, men den

som betalat för geten fick själv äran att skära halsen av den.

Två 18-åriga ynglingar anmäldes av polisen till åklagare för "olydnad mot order". De hade vägrat att låta sig utsättas för visitering. Polisen hänvisade till en paragraf från 1960-talet som stadgar att det är ett brott att inte lyda en order som är lagenlig enligt sharia eller lagen – straffet är exil eller upp till sex månaders fängelse. Denna ålderstigna paragraf användes vid upprepade tillfällen av diktatorn Gayoom mot Mohamed Nasheed under dennes kamp för demokrati. I den nya konstitutionen finns emellertid också en annan paragraf, som stadgar att ingen skall gripas eller utsättas för visitering om det inte finns någon klar anledning. I det här fallet greps yng-

De båda ynglingarna som vägrade låta sig visiteras.

lingarna av polisen för att de ”uppträdde misstänkt”.

”Vad vi upplever i dag är helt enkelt ett försök av regimen att öka sin makt,” sade MDPs ordförande Reeko Moosa Manik. ”Efter att ha förlorat presidentskapet och efter att nyligen ha förlorat kontrollen över parlamentet försöker Gayoom och hans allierade att vinna tillbaka makten genom den sista ickevåldskanal som är öppen för dem: domstolarna.”

Under några veckor i oktober har polisen vid räder i Male efter midnatt förhört 2.900 personer och upprättat personakter om dem.

President Mohamed Waheed besökte Dubai för ett internationellt energimöte. Vid hemkomsten möttes han (bilden) av vicepresident Deen.

Närheten till cyklonen Nilam drabbade Maldiverna med häftiga skyfall och översvämningar under de sista dagarna av oktober. Bland de värst utsatta öarna var Hourafushi i Haa Alif atoll, där 95 hus dränktes. Skadorna var avsevärda och hälsoministeriet varnade för epidemier. MDP betonade vikten av en katastrofbudget i Maldiverna. Trots ovädret demonstrerade omkring 500 MDP-medlemmar i Male med krav på en omedelbar reformering av det juridiska systemet.

November 2012

November blev en kaotisk månad på Maldiverna, präglad av kuppregimens alltmer desperata försök att stoppa Nasheed från att ställa upp i det presidentval, som avses att hållas i mitten av 2013, och polisens hänsynslösa trakasserier av oppositionspolitiker. Det gick så långt att t o m president Waheed själv tycktes nära ett sammanbrott och det stod alltmera klart att han i själva verket fungerade som en bulvan, styrd av den gamle före detta diktatorn Gayoom.

Under ett besök på ön Kinolhas i Raa atoll kom presidenten med ett uttalande, som torde vara unikt för en statschef:

”Maldiverna har ingen ledare. Det finns massor av ledare och alla är på samma nivå. Det gör att alla sköter staten efter sitt eget huvud.”

Åtalet mot Nasheed för att han i januari överträtt sina presidentbefogenheter genom att låta gripa en korrumperad domare har kommit av sig. Demokratiska partiet har samlat en grupp advokater till Nasheeds försvar och även anlitat en del utländska experter. Allt talar för att regimen kommer att misslyckas i detta försök att hindra Nasheed att ställa upp i presidentvalet.

Nasheed har fortsatt sitt enträgna arbete för att söka rädda demokratin. Under en kampanjresa i de

norra atollerna avslöjade han att nu fått klart för sig att hans vicepresident Waheed under flera år samarbetat med den avpolletterade diktatorn Gayoom och att deras plan nu är att Waheed skall ställa upp som presidentkandidat som bulvan för Gayoom. Nasheed påpekade också att den nuvarande regeringen är på väg att falla sönder. Flera ministrar i regeringskoalitionen har plötsligt fått sparken av olika anledningar.

Läget i landet är mer förvirrat än någonsin och framtiden ser dyster ut. Korruption och maktmissbruk breder ut sig. Polisvåldet tilltar. Rättsväsendet befinner sig i kaos. Ekonomin är i fritt fall och försämras ytterligare genom några sanslösa regeringsåtgärder. Islamisterna är på frammarsch och har på fullt allvar föreslagit alkoholförbud även på turistöarna, något som naturligtvis skulle krossa landets främsta inkomstkälla. Regeringen har ensidigt sagt upp avtalet med den stora indiska koncern, som enligt en uppgörelse med den tidigare regeringen arrenderat Ibrahim Nazir Airport och redan lagt ner mycket pengar på en ny terminalbyggnad. Under novembers sista dagar gavs indierna bryskt order att lämna landet inom sju dagar: Hoppet om utländska investeringar i Maldiverna tycks därmed vara ute.

KOMMENTAR

I många avseenden förefaller Maldiverna ha förändrats mer under tre år än under alla åren mellan mitt första besök 1972 och mitt återbesök 2010.

Då, för tre år sedan, tycktes demokratin bli alltmera grundmurad. President Nasheed var optimistisk. Min vän Deen hade startat en demokratiskola på sin ö Bandos. I Male såg jag inga kravallutrustade poliser, inga kvinnor i niqab eller burka (det såg jag ju inte heller 1972).

Sedan han tillträdde som vicepresident har jag inte haft någon kontakt med Deen. Men jag föreställer mig att han befinner sig i en prekär situation, som han inte kan dra sig ur.

Vad kommer att hända i fortsättningen?

Det är naturligtvis omöjligt att förutspå. Men mitt – och säkert många maldiviers – hopp är ändå att Nasheed skall vinna valet 2013 med tillräcklig majoritet. Eftersom Brittiska Samväldet, FN och flera oberoende organisationer för mänskliga rättigheter kommer att ha ögonen på det valet blir det svårt för Gayoom/Waheed och deras kumpaner att förfalska valresultatet.

Nasheed kommer sedan att ha ett övermänskligt arbete att återupprätta demokratin och få landet att fungera. Förmodligen har han lärt sig läxan att det inte går att försöka glömma gångna oförrätter och låta våldsmän och svindlare gå fria utan att de måste

ställas till svars för sina brott. Inklusive diktatorn Gayoom som har flera tusen tortyroffer och många mord på sitt rymliga samvete.

Den kontinuerliga nyhetsuppdateringen om Maldiverna i Läs en bok upphör nu. Åtminstone tillfälligt...

Tord

Vill du följa utvecklingen på Maldiverna kan du göra det på de två maldiviska nyhetssajter, som finns på engelska:

www.minivannews.com

www.haveeru.com.mv